

การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์
การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์

นางสาวสุกัญญา สุวิถิ

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2552
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF USING THE EMPOWERMENT PROGRAM ON MEDICATION
ADHERENCE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS,
SAKAEO RAJANAKARINDRA PSYCHIATRIC HOSPITAL

Miss Sukanya Suwithee

An Independence Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing

Faculty of nursing

Chulalongkorn University

Academic Year 2009

Copyright of Chulalongkorn University

T 24790436

สุกัญญา สุวิณี: การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจต่อพฤติกรรม
การใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภท โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์
(A STUDY OF USING THE EMPOWERMENT PROGRAM ON MEDICATION
ADHERENCE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SAKAEO
RAJANAKARINDRA PSYCHIATRIC HOSPITAL) อ.ที่ปรึกษา: รศ.ดร. อรพรรณ
ลือบุญธวัชชัย, 118 หน้า.

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษา
ของผู้ป่วยจิตเภทก่อนและหลังการใช้โปรแกรมเสริมสร้างพลังอำนาจ กลุ่มตัวอย่างคือผู้ป่วยจิตเภท
โรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ จำนวน 20 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง ตาม
คุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจสำหรับ
ผู้ป่วยจิตเภท แบบประเมินแหล่งพลังอำนาจ และแบบประเมินพฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การ
รักษาของผู้ป่วยจิตเภท ซึ่งได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน และ
หาความเที่ยงของแบบประเมิน เท่ากับ .86 และ .83 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อย
ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (paired t-test)

ผลการศึกษาที่สำคัญ สรุปได้ดังนี้

พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของผู้ป่วยจิตเภทหลังได้รับ โปรแกรมการ
เสริมสร้างพลังอำนาจเพิ่มขึ้นกว่าก่อนได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

สาขาวิชา.....การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช..... ลายมือชื่อนิสิต.....
ปีการศึกษา.....2552..... ลายมือชื่ออ.ที่ปรึกษา.....

5177824036 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD: EMPOWERMENT/MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS/SCHIZOPHRENIC PATIENTS

SUKANYA SUWITHEE: A STUDY OF USING THE EMPOWERMENT PROGRAM ON MEDICATION ADHERENCE BEHAVIORS OF SCHIZOPHRENIC PATIENTS, SAKAEO RAJANAKARINDRA PSYCHIATRIC HOSPITAL. INDEPENDENT STUDY ADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI, Ph.D., RN, 118 pp.

The purpose of this study was to compare the medication adherence behaviors of schizophrenic patients before and after receiving empowerment program. Sample of this study were 20 schizophrenic patients from Sakaeo Rajanakarindra Psychiatric hospital, who met the inclusion criteria. Instruments for this study were empowerment program of schizophrenic patients, medication adherence behaviors of schizophrenic patients scale, and source of power questionnaire. The instruments were examined for content validity by three professional experts and reliability test for the scales. The reliabilities of the medication adherence behaviors of schizophrenic patients and source of power questionnaire were .86 and .83 respectively. Statistical techniques in data analysis were percentage, mean, standard deviation and paired t - test.

Major findings were as follows :

Medication adherence behaviors of schizophrenic patients after using empowerment program was significantly higher than before received empowerment program, at .05 level

Field of Study : .....Mental Health and Psychiatric Nursing...

Student's Signature : *Sukanya Suwithe*

Academic Year : .....2009.....

Advisor's Signature : *Assoc. Prof. Oraphun Lueboonthavatchai*

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.อรพรรณ ลือบุญวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้การสนับสนุน ชี้แนะแนวทาง ในทุกขั้นตอนของการศึกษา อีกทั้งยังคงคอยให้กำลังใจ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่งตลอดมา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความเมตตาของท่านเป็นที่สุด

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระและอาจารย์เพชร คันธสายบัว กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่กรุณาให้คำชี้แนะและให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขโครงการศึกษาอิสระให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อผู้ศึกษาและกำลังใจในการศึกษาตลอดมา และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณกรมสุขภาพจิตที่สนับสนุนทุนในการศึกษา ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาลจิตเวชสระแก้วราชนครินทร์ แพทย์ พยาบาล และเจ้าหน้าที่หอผู้ป่วยตึกจามจรี และตึกชัยพลฤกษ์ ที่ได้ให้ความร่วมมือ ช่วยประสานงาน ให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณพ่อและแม่ที่ให้ชีวิตและสติปัญญาเพื่อการศึกษาและญาติพี่น้องทุกคนที่ได้ช่วยเหลือเป็นกำลังใจและสนับสนุนผู้ศึกษา และขอบคุณคุณพรชัย ทูมมา ที่คอยเป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนเป็นผู้ช่วยในการศึกษาให้การศึกษานี้ วัตถุประสงค์และสำเร็จไปได้ด้วยดี

ท้ายสุดนี้คุณค่าแห่งความดีงามและประโยชน์ที่มีในโครงการศึกษาอิสระ ผู้ศึกษาขอมอบให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แก่ทุกท่านที่กล่าวมา รวมทั้งผู้ช่วยจิตเภททุกท่าน ขอให้มีความสุขภาพแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจตลอดไป

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	7
แนวเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา.....	7
ขอบเขตการศึกษา.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	56
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	56
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	58
วิธีดำเนินการศึกษา.....	66
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	78
5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
รายการอ้างอิง.....	95
ภาคผนวก.....	101
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	102
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา.....	104
ภาคผนวก ค แบบฟอร์มพิกัดस्थिति และตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	107
ประวัติผู้เขียนโครงการศึกษาอิสระ.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตารางกิจกรรมตามโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	68
2	ค่าเฉลี่ยของแหล่งพลังอำนาจผู้ป่วยจิตเภทภายหลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นรายบุคคล.....	74
3	จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยจิตเภทที่ได้รับการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	78
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาด้านการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	81
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาด้านการใช้ยาตามแผนการรักษารายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	82
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พฤติกรรมการใช้ยาตามเกณฑ์การรักษาด้านความสามารถในการสังเกตอาการและจัดการกับอาการข้างเคียงของยา รายชื่อของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนและหลังการเสริมสร้างพลังอำนาจ.....	83